

Ухвалено
Рішення Вченої ради
Вінницького національного
аграрного університету
« 10 » 03 2026 р.
Протокол № 8
Голова Вченої ради

Ігор ДІДУР

Затверджено
Ректор Вінницького національного
аграрного університету

Григорій КАЛЕТНИК
« 10 » 03 2026 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО НАУКОВОГО КЕРІВНИКА АСПРАНТА,
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ
У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**

Вінниця – 2026 р.

ПЕРЕДМОВА

Положення про наукового керівника аспіранта, здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному аграрному університеті (далі – Положення) розроблено на підставі:

- Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» № 2623-III від 11.07.2001 р.;
- Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» № 3715-VI від 8.09.2011 р.;
- Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.;
- Закону України «Про запобігання корупції» № 1700-VII від 14.10.2014 р.;
- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-III від 26.11.2015 р.;
- Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р.;
- Закон України «Про академічну доброчесність» № 4742-IX від 18.12.2025 р.;
- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261;
- Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44;
- Статуту Вінницького національного аграрного університету;
- Положення про організацію освітнього процесу у Вінницькому національному аграрному університеті, ухваленого рішенням Вченої ради університету від 30.09.2025 р., протокол № 3;
- Положення про порядок формування власної траєкторії навчання здобувачів вищої освіти Вінницького національного аграрного університету, ухваленого рішенням Вченої ради університету від 30.09.2025 р., протокол № 3;
- Положення про наукові школи Вінницького національного аграрного університету;
- Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Вінницького національного аграрного університету (нова редакція), затвердженого Вченої ради університету від 29.03.2024 р., протокол № 9;
- Правил прийому на навчання до аспірантури (доктор філософії) та докторантури (доктор наук) Вінницького національного аграрного

університету;

– Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації»;

– Постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність»;

– Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, та надання їм академічної відпустки, затвердженого наказом МОН України від 07.02.2024 р. № 134;

– Положення про відділ аспірантури і докторантури Вінницького національного аграрного університету;

– Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення академічного плагіату у Вінницькому національному аграрному університеті, ухваленого Вченою радою університету від 30.09.2025 р., протокол № 3;

– Положення про науково-педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному аграрному університеті;

– Положення про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті, ухваленого Вченою радою університету від 30.09.2025 р., протокол № 3;

– Положення про організацію та проведення стажування (практики) студентів, аспірантів Вінницького національного аграрного університету за кордоном;

- інших чинних нормативно-правових актів.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Аспіранту протягом місяця з дати наказу ректора Вінницького національного аграрного університету (далі – Університет) про зарахування призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників Університету, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію.

1.2. Науковий керівник здійснює наукове керівництво за науковою роботою аспіранта над дисертацією, проведенням його власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи і відповідає перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

1.3. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією

одного аспіранта (здобувача ступеня доктора філософії) науковому керівникові щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

1.4. Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

1.5. Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

1.6. За поданням кафедри і вченої ради факультету (навчально-наукового інституту) вчена рада Університету може прийняти рішення про надання дозволу керівництва аспірантами кандидату наук (доктору філософії) з числа науково-педагогічних працівників Університету, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох з наступних умов:

1) наявність наукової публікації у періодичному виданні, яке включено до наукометричних баз, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, рекомендованих МОН (у тому числі у співавторстві);

2) наявність наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, та/або авторських свідоцтв, та/або патентів загальною кількістю п'ять досягнень;

3) позитивна динаміка цитувань наукових праць;

4) наявність виданого підручника чи навчального посібника, що рекомендований МОН, іншим центральним органом виконавчої влади або вченою радою Університету, або монографії (у разі співавторства – з фіксованим власним внеском);

5) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня;

6) участь у міжнародному науковому проєкті/залучення до міжнародної експертизи;

7) проведення навчальних занять іноземною мовою (крім мовних навчальних дисциплін) в обсязі не менше 50 аудиторних годин на навчальний рік;

8) робота у складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН або галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН (зазначеного Агентства, або Науково-

методичної ради) науково-методичних комісій з вищої освіти МОН, або робочих груп з розроблення стандартів вищої освіти України;

9) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проєкту), або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України, або іноземного рецензованого наукового видання;

10) організаційна робота в Університеті на посадах ректора (проректора), декана факультету (директора навчально-наукового інституту, його заступника), завідувача кафедри (заступника завідувача), вченого секретаря Університету (факультету / навчально-наукового інституту), відповідального секретаря приймальної комісії та його заступника;

11) участь в атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради;

12) присвоєння вченого звання професора.

1.7. Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії.

1.8. У разі переведення наукового керівника на іншу кафедру університету, аспірант переходить до її складу разом з науковим керівником автоматично на підставі наказу ректора про зарахування (переведення) на роботу науково-педагогічного працівника на нову кафедру.

II. ОBOB'ЯЗКИ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

2.1. Науковий керівник зобов'язаний:

- здійснювати наукове керівництво роботою аспіранта над дисертацією;
- надавати аспіранту консультації щодо змісту і методології наукових досліджень;

- сприяти публікації наукових статей аспірантами з наукового напрямку підготовки дисертації:

1) у фахових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України,

2) у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, або закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (щонайменше одна стаття);

- контролювати виконання аспірантом індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

- забезпечувати та контролювати проходження науково-педагогічної практики аспірантом;

- сприяти проходженню захисту дисертації здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії згідно календарного плану його наукової роботи до завершення навчання в аспірантурі;

- відповідати перед вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

2.2. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне проходження аспірантом атестацій про виконану навчально-наукову роботу за звітний період, а також проходження науково-педагогічної практики.

Науковий керівник повинен бути присутнім на засіданнях кафедри і вченої ради факультету (навчально-наукового інституту), на яких проводиться атестація аспірантів. **Висновок наукового керівника є вирішальним.**

2.3. У разі невиконання навчально-наукової роботи аспірантом, науково-педагогічному працівнику, який здійснює наукове керівництво над аспірантом не зараховується наукове навантаження на керівництво аспірантурою.

2.4. Після отримання остаточного варіанту дисертаційної роботи науковий керівник:

- складає письмовий висновок, в якому характеризує якість роботи, зазначає її позитивні сторони, особливу увагу звертає на недоліки, здійснює оцінку роботи здобувача в процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану, мотивуючи можливість або недоцільність подання дисертаційної роботи на попередній розгляд на засіданні кафедри та проходження попередньої експертизи (міжкафедрального семінару);

- разом із завідувачем кафедри погоджує пропозиції щодо учасників та рецензентів під час проходження попередньої експертизи (міжкафедрального семінару), за результатами якої аспірант отримує висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

2.5. У своїй повсякденній роботі науковий керівник аспірантів повинен:

- постійно підвищувати свою кваліфікацію і комунікаційні навички;
- прагнути до вивчення та впровадження передового досвіду керівництва науковими дослідженнями;

- показувати приклад порядності, толерантності та поваги до чужої думки, надавати допомогу своїм аспірантам в оволодінні навичками й уміннями наукової полеміки та дискусії;

- разом із аспірантом дотримуватись принципів академічної доброчесності, використовуючи у науковій та дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них.

2.6. Якщо дисертація, в якій виявлено академічний плагіат, була захищена у разовій спеціалізованій вченій раді, науковий керівник, члени цієї ради та

офіційні опоненти, які надали позитивні висновки про наукову роботу, позбавляються права брати участь у роботі спеціалізованих вчених рад строком на два роки, а Університет позбавляється права створювати разові спеціалізовані вчені ради строком на один рік.

III. ЗМІНА НАУКОВОГО КЕРІВНИКА АСПІРАНТА

3.1. З метою забезпечення ефективної підготовки здобувача Університет змінює наукового керівника, зокрема у разі:

- припинення ним трудової діяльності на наукових або науково-педагогічних посадах;
- неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті;
- невиконання своїх обов'язків, визначених цим Положенням;
- відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва;
- прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів;
- притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства;
- спільного бажання наукового керівника і здобувача;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

3.2. Зміна наукового керівника аспіранта здійснюється рішенням вченої ради Університету і вводиться у дію наказом ректора.

3.3. Для розгляду питання щодо зміни наукового керівника аспірант:

- пише заяву на ім'я голови вченої ради Університету, яка розглядається на засіданні кафедри (до якої прикріплений аспірант) та вченої ради факультету (навчально-наукового інституту);
- додає до заяви обґрунтування теми дисертаційної роботи (з підписами наукового керівника та аспіранта), рішення засідання кафедри та вченої ради факультету (навчально-наукового інституту);
- рішення вченої ради Університету щодо зміни наукового керівника та теми дисертації вводиться в дію наказом ректора.

Форми заяв наведені у додатках.

3.4. У випадку зміни наукового керівника, у зв'язку зі звільненням з Університету, науковий керівник, який звільняється, до моменту подання заяви на звільнення зобов'язаний розглянути питання про зміну наукового керівника свого аспіранта на засіданні кафедри та надати йому пропозиції нових наукових керівників.

3.5. При необхідності зміни наукового керівника, у разі не подання

аспірантом заяви про зміну наукового керівника, кафедра (до якої прикріплений аспірант), врахувавши спеціальність та тематику дисертаційної роботи здобувача, зобов'язана призначити наукового керівника серед відповідних науково-педагогічних працівників Університету.

ІV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Дане Положення розглядається й ухвалюється вченою радою Університету та вводиться у дію наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються вченою радою Університету за поданням завідувача відділу аспірантури і докторантури та вводяться у дію наказом ректора.

Голові Вченої ради ВНАУ
професору _____
аспірантки першого року денної
(заочної) державної (контрактної)
форми навчання
зі спеціальності 051 Економіка
кафедри _____
факультету (навчально-наукового
інституту) _____
Петрової Марини Іванівни

Заява

Прошу Вас на засіданні Вченої ради затвердити мені тему дисертації у редакції: «Наукове обґрунтування продовольчої безпеки АПК України» та призначити наукового керівника доктора економічних наук, професора, професора кафедри _____ факультету (навчально-наукового інституту) _____ Когута Андрія Анатолійовича.

Дата

(підпис)

Візи:

- науковий керівник аспіранта,
- завідувач відділу аспірантури і докторантури.

Голові Вченої ради ВНАУ
професору _____
аспірантки третього року денної
(заочної) державної (контрактної)
форми навчання
зі спеціальності 133 Галузеве
машинобудування
кафедри _____
факультету (навчально-наукового
інституту) _____
Петренко Аліни Василівни

Заява

Прошу Вас на засіданні Вченої ради змінити мені наукового керівника з
доктора технічних наук, професора, професора кафедри
_____ факультету (навчально-наукового інституту)
_____ Іванова Івана Петровича на доктора технічних наук,
доцента, завідувача кафедри _____ факультету
(навчально-наукового _____ інституту)
_____ Петрова Віталія Андрійовича та
затвердити / перезатвердити (у разі зміни теми) тему дисертації у редакції:
«Обґрунтування режимних параметрів вібраційного млина для виробництва
комплексних мінерально-органічних добрив» у зв'язку зі звільненням Іванова
Івана Петровича з Вінницького національного аграрного університету (або
інша причина).

Дата

(підпис)

Візи:

- попередній науковий керівник аспіранта,
- новий науковий керівник аспіранта,
- завідувач відділу аспірантури і докторантури.